

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Állami költségvetés.

Zombor, 1908. nov. 21.

A koalíciós pártok együttes értekezlete a minap foglalkozott az 1909. évre szóló állami költségvetéssel. Az előadó újból és nyomatékosan hangsúlyozta, amit a pénzügyi bizottság jelentésében is kiemelt, hogy az állami kiadások szinte rohamos emelkedést mutatnak, amivel a bevételek emelkedése nem áll arányban, úgy hogy a kiadások további emelése körül a legaggodalmasabb szigorúsággal kell eljárni, nehogy az állam pénzügyi egyensúlyát veszély fenyegetse.

A költségvetésben tényleg azt látjuk, hogy a mult évvel szemben a kiadások nagy emelkedést tüntetnek fel, — az évi rendes kiadások összege 257 millióval nagyobb, mint 1906-ban. Ez azonban nem könnyelmű gazdálkodást jelent, hanem azt, hogy a nemzeti kormánynak egész korszak szűkmarku pénzügyi politikáját jóvá kell tennie, évtizedek mulasztásait kell helyre pótolnia. Ezek a több kiadások szükségesek és okszerűek voltak. A személyi járandóságok emelésére 96 millió koronát fordítanak, az állam fokozott gazdasági és kulturai tevékenységére és a közös költségekre 120 millió korona esik, az állami üzemek fejlesztésébe 41 millió koronát fektetnek be. Olyan tételek ezek, amelyeknek indokolt voltát senki sem tagadhatja. Az állam hivatalnokairól való szociális gondoskodás már régóta égetően sürzős kérdés volt és hogy a fizetésrendezések megvalósítása éppen a nemzeti kormány működéséhez függ, az — ha nagy pénzügyi, bár szükséges terheket is jelent — de az ország politikai egyensúlyát jelentékenyen megszilárdítja. Kulturális és gazdasági téren is elődázhatatlan kívánalmakat kellett teljesíteni. Amit erre áldoz a kormány, az bőven megtérül a kulturális és gazdasági előnyök révén. Az állami üzemek fejlesztésére fordított összeg pedig természetesen nem improduktív kiadás, hanem egyenesen ez üzemek bevételeinek fokozására irányul.

És ha papíron a bevételek emelkedése talán aránytalanul el is marad

a kiadási tételek növekedése megett, az állam megtalálja a helyes számadást abban az általános gazdasági fellendülésben, amely ezeknek a produktív kiadásoknak mulhatatlanul nyomába jár. A költségvetés egyébként is reális, mert a kormánynak bölcs és körültekintő finacpolitikával sikerült megoldania mind e pénzügyi kérdéseket, anélkül, hogy az államháztartás szilárd-sága szenvedett volna. A kormány pénzügyi politikáját a most készülő adóreform fogja betetőzni, amely igazságosabban osztja meg a terheket és az alsóbb néposztályok terhének méltányos csökkentésével adó alá vonja azokat a jövedelmeket, amelyek eddig az adózás alól jogosulatlanul vonat- tak el. A költségvetés realitásának elismerése mellett őszinte elismerés illeti a kormányt is, hogy a mostani nehéz pénzügyi viszonyok mellett sikeresen tudta e fogas pénzügyi problémákat mind megoldani anélkül, hogy az adókat emelte volna és anélkül, hogy az államháztartás egyensúlya megrendült volna.

Másfelől azonban jogosak az aggodalmak, amelyek megállásra figyelmeztetnek a kiadások emelése terén és az igények mérséklését kívánják. A miniszterelnök maga is hangsúlyozta, hogy az óvatos és meggondolt körültekintés nem jelenti azt, mintha a kormány a jövőben az indokolt és szükségszerű kiadások elől el akarna zárkózni. Nincs okuk tehát aggodalomra azoknak a tisztviselői osztályoknak, amelyek eddig még nem részesültek fizetés rendezésben. A kormány politikája a fizetés- és illetmények rendezése terén nem ötletszerű, hanem alaposan átgondolt és valamennyi ágazat jogos követelményeivel egyképen és igazságosan számító és a kormány atyailag kíván gondoskodni azok sorsáról is, akiknek fizetését eddig még nem volt idő rendezni.

Felmerült az értekezleten az a kívánság is, hogy az üléseket a költségvetés tárgyalásának idejére esetleg meghosszabbítsák, hogy a képviselőháznak ilyenformán módjában álljon minél alaposabban és mégis gyorsan letárgyalni a költségvetést. A költségvetési vita előreláthatólag két hetet fog igénybe venni.

Igazságügyi tisztviselők küldöttsége.

Az igazságügyi kezelőtisztviselők országos egyesületének küldöttsége pénteken tisztelgett a képviselőház elnökénél és a kormányelnökénél, hogy átnyújtsa az egyesület emlékiratát, melyben a statusrendezésre vonatkozó hiányok orvoslását kérték. Wekerle miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és válaszában kijelentette, hogy „az a séma, amely a pénzügyi tisztviselőkre nézve felállított, a többiekre nézve is fel fog állítani. Erre nézve ígéretet tettünk és igyekezni fogunk — mihelyt a viszonyok megengedik ezt végrehajtani és az igazságügyminiszter ur, aki leginkább hivatott ebben az ügyben, ezt a sémát legközelebb ki is fogja dolgozni. Részemről csak azt az ígéretet tehetem, hogy ügyüket jóindulattal pártolni fogom”.

Munkásbiztosítás.

Irta: **Lányi Mór** országgyűlési képviselő.

A magyar közvélemény az utóbbi időben intenzívebb módon foglalkozik a munkásbiztosítás kérdésével. Az új intézmény, mióta fennáll sok kritikát hívott ki maga ellen, de ha tárgyilagosan mérlegeljük ezeket a bíráló megjegyzéseket és kifogásokat, akkor azt látjuk, hogy azok nem mindenben mutatkoznak alaposnak.

Ha a munkásbiztosító intézet gyakorlati megvalósításában talán kiesiszolásra szorul némely alárendelt részletkérdés tekintetében, bizonyos az, hogy azok az alapelvek, amelyek az intézmény felépült, üdvösek és helyesek. A munkásbiztosító hivatal kérdésében óvatosan kell ügyelnünk arra, hogy a fejlődést és tökéletesbülést egyáltalán nem szolgálják a mindenáron gáncsoskodó kritikák és ha szívünkön viseljük az intézmény sorsát — amint emberi kötelességünk istápolni és támogatni ez igazán humánus és nagy sullyal bíró szociálpolitikai alkotást — akkor csak szeretettel és feltő gondossággal közeledhetünk hozzá akkor is, amikor a kritika látszógéből akarjuk áttekinteni és vizsgálni. A kritikában vezessen az a megértés, hogy itt csak átmeneti hiányokról van szó, amelyek mindenütt jelentkeznek, ahol új intézmények létesülnek.

Természetesnek találom, hogy a mai kereseti viszonyok között a kisiparosoknak megterhelése, ha még oly szerény keretekben mozog is, gondot okoz. Kevésbé tudom azonban méltányolni azt, ha a nagyiparnak képviselői is zugolódnak. Mindenkinek be kell látni, hogy szociálpolitikát áldozatok nélkül nem lehet inaugálni és az a vád semmikép sem érheti a kormányt, hogy a kisiparosok érdekeire nem volt kellő tekintettel.

Ha a kérdés megítélésénél mélyebbre hatolunk, úgy azt fogjuk látni, hogy egy egységes munkásosztály egész közgazdasági

életünknek nélkülözhetetlen pillére és nem lehet elhallgatnunk azt a szomorú tény, hogy munkásságunk körében az egészségügyi feltételeknek javítása nemcsak emberbaráti kötelesség, nemcsak összes iparosaink érdeke, hanem egyenesen nemzeti érdek. Más kérdés, hogy nem-e lehetne a betegségyezéssel és balesetbiztosítással összefüggő adminisztratív eljárásokon könnyíteni és ezzel iparoságunkat sok felesleges munkától megkímélni. Tagadhatatlan, hogy igen bürokratikus módon indult meg az intézmény működése, de a javulás e tekintetben határozottan utban van.

Egyáltalán nem oszthatom azt a kívánságot, hogy szüntessük meg az intézmény autonómiáját. A mi viszonyaink nem igazolják azt a feltevést, hogy az állami bürokrácia útján inkább lehet megteremteni azokat a feltételeket, amelyek az ügyek könnyebb és gyorsabb előidezését biztosíthatják.

Közigazgatásunk bürokratikus és nehézkes módszere is sok panaszt szült. Másrészt azonban minden modern gondolkozású ember előtt világos, hogy oly intézménynél, amely a munkások és munkaadók közt felerősíthető ellentétek egész tömegét hozhatja felszínre, az állam karja nem lehet az egyedüli mozgató erő. A modern szociálpolitika számtalan vonatkozásban éppen arra törekszik, hogy a munkás és munkaadó viszonyában e két tényező érdekképviselőinek útján érvényesüljön az igazság, amely egyedül szerezhet megnyugvást.

Az állam hatalmi szava szoruljon háttérbe és keressék a kiegyenlítés módját maguk a munkaadók és munkások. Maga a törvény erre csak bizonyos általános direktívákkal szolgálhat.

Panaszok hangzottak el az ellen is, hogy a pénztáraknál a törvény által biztosított paritás miatt a munkaadók felfogása többnyire nem érvényesülhet, mert a gyűléseken rendszeresen a munkások vannak többségben. Nem szabad itt elfeledni, hogy a régi törvény a munkásoknak $\frac{2}{3}$ részben való képviseltetését biztosította és az új törvényben lehetetlen lett volna a paritással kevesebbet nyújtani a munkásoknak. E pontnál azonban úgy tudjuk, hogy a kormány nem zárkózik el a megfelelő módosítás elöl, amely lehetővé teszi a munkaadóknak erőteljesebb érvényesülését, de természetesen a paritásnak sérelme nélkül.

A pénztár alkalmazottainál, akiknek néhányával szemben felhozták azt, hogy azelőtt szociálista agitációkban vettek részt, két szempontból kell megítélni működésüket. Az egyik, vajjon ezek a pénztári alkalmazottak hivatalos működésük körében pártoskodnak-e, izgatnak-e, vajjon szereplésük olyan-e, amely a munkaadók és munkások közötti viszonyt a pénztárakban kedvezőtlenül befolyásolhatja. A másik szempont pedig az, hogy valóban rátermett, hozzáértő emberek-e. Amilyen kérlelhetetlenül kell közbelépnie a kormánynak akkor, ha e tekintetben visszásokot tapasztal, épp oly kevésbé lenne indokolt bárkit is politikai múltja miatt, ha hivatalos tevékenysége egyébként kifogástalan, üldözöbe venni. Szociálpolitikát, amely tulajdonképpen közvetlenül a munkások érdekét, de közvetve az egész nemzet közgazdasági érdekét kell, hogy szolgálja, ilyen elvekkal nem lehet csinálni, csak diszkreditálni. Ha a biztosítási szervek, de különösen az országos pénztár vezetőségében meg lesz a kellő

szakértelem, akkor meg lesz az a rend, az a pontosság, amely könnyűvé teszi majd iparosainknak a munkáspénztárakkal való érintkezést.

Ami a kisiparosok állítólagos sérelmeit illeti, ezzel szemben rá kell mutatnom arra, hogy nincs ország, amely a kisiparosoknak hasonló törvény keretében oly kedvezményeket nyújtott volna, mint azt a magyar törvényhozás tette. Jól tudom, mert közvetlen tapasztalatból ismerem, a magyar iparosság nehéz küzdelmét. A kisiparosság bajai szanálásának azonban nem az a módja, hogy a szociális alkotások okozta terhektől megkíméljük, mert a helyes szociálpolitika hiányát közvetve súlyosan megérezné elsősorban az iparosság. A kisipar támogatásáról másuttal és más eszközökkel kell gondoskodnunk és bizonyos, hogy a kormány és a törvényhozás, amelynek egész működését a kisiparosság iránt való szeretet hatja át, áldozatkészen és bőkezűen fog az iparosságról gondoskodni.

A munkásbiztosító törvény módosítása.

A munkásbiztosító törvény sokszor felpanaszolt hiányai olyan visszasságokat teremtettek a munkásbiztosítás terén, amelyeknek megszüntetését az illetékes körök is szükségesnek látják. Evégből már hosszabb idő óta tanácskozások folynak a munkásbiztosító törvény módosítása céljából. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendelte el ezeket a tanácskozásokat, amelyek már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy nemsokára nyilvánosságra kerülnek a tárgyalásnak amaz eredményei, amelyekből megismerhető lesz milyen módon tartják szükségesnek a munkásbiztosító törvény módosítását.

H I R E K.

Leány jour.

Lapunk múlt számában már jeleztük, hogy a védőegyesület leányszakosztálya f. hó 28-án, szombaton, a városháza nagytermében teával és műkedvelő előadással egybekötött estélyt rendez. Ezen estély részletes műsora a következő:

A jour délután 5 órakor teával kezdődik. Beléptidő 2 korona, amely egy eszésteára is feljogosít. 6 és fél órakor színre kerül dr. Szalay József „Néma vádlott” című egy felvonásos bohózat, amely a fővárosi „Caberet bombonniere”-ben heteken keresztül műsor számként szerepelt és nagy sikert ért el. A szerző egy járásbírói büntető tárgyalás sikerült és könnyekig kacagató paródiáit tárja elénk bohózatával. Ezen bohózat szerepeit Predragovits Lincsi urlány, Konyovits Antal, Jelich Mihály, Raisz Sándor és Klemm Gyula urak fogják előadni. A rendezőség a műsor beállításakor figyelemmel volt a színházlátogató közönségre s ezért állapította meg a műkedvelő előadás kezdetét a fent meghatározott időpontban. A műkedvelő előadást tánc követi, amelyhez a zenét Sipos Ferkó jőnevű zenekara fogja szolgáltatni. Az estélyre vonatkozó falragaszok, melyeknek mintáját a kiváló tehetségű amatőr, Klemm Gyula tervezte és festette, már vasárnap meg fognak jelenni, hogy részletes tájékoztatóul szolgáljanak a nagy közönségnek. Az estélyen ételek és italokról Horvátovits Sztipó fog gondoskodni. Felülfizetéseket a rendezőség, tekintettel a jótékony célra, hálával fogad és hirlapilag nyugtázza.

Délvidéki kisgazdák küldöttsége Budapesten.

A f. évi augusztus hóban az adóreform és kataszter revízió tárgyában Bogáros torontálmegyei nagyközségben tartott négyüléssel hozott határozati javaslat és az erre vonatkozó memorandum december hó 2-án fog a „Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete” elnöksége és a délvidéki orsz. képviselők vezetésével délvidéki kisgazdák által alakult nagyküldöttség által a kormánynak átadni. A küldöttséget dr. Wekerle miniszterelnök minisztertársai jelenlétében fentnevezett napon az országház kupolatermében fogja fogadni. Kérelmük pártolása végett dr. Darányi földmívelésügyi s Apponyi vallás- és közoktatásügyi miniszterhez is járulnak.

A küldöttségben részt vehet bármely délvidéki gazda. A budapesti tartózkodás két napra terjed, mely alkalommal a budafoki m. kir. állami pincemesteri tanfolyam is meg lesz tekintve, ahol a tanári kar a pincekezelésről szakelőadásokat tart, továbbá a székesfőváros egyéb nevezetességei. Második nap délután 4-kor külön színházi előadás lesz.

Egy-egy résztvevő költségei 22 koronában vannak megállapítva, amelyben bennfoglaltatik: a III. oszt. vasúti jegy oda és vissza, hajó (Budafokon) s villamos-, vasúti-, színházi-, állatkerti belépő jegyek, kalauzolás, borralalók, éjjeliszállás és ellátás (2 reggeli, 2 ebéd, 2 vacsora italokkal együtt.)

Az utazás csak akkor történhetik félárjeggyel, ha egy felszálló állomáson legalább 10 egyén van együtt. Ha tizen nincsenek csoportosítva lesznek egy-egy nagyobb állomáson s akkor a csatlakozó, illetve csoportosító állomásig, a jegy ára az illetőket terheli. Jelentkezések legkésőbb e hó 27-ig — 10 korona előleg beküldése mellett — a „Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete” központi vezetőségének Temesvárra küldendők be, s tekintettel arra, hogy a küldöttségben kbl. 800—1000 egyén fog résztvenni s a szükséges intézkedések több napot vesznek igénybe később beérkező jelentkezések nem fogadhatók el.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Petonszky László szabadkai járásbírói díjnokot a móri járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Schwab János gazdasági szaktanárt a bajai állami tanítóképző intézettől áthelyezte s helyére Csepreghy Gyula földmívelésiskolai segédtanítót osztotta be és Bács Bodrog vármegye területére a gazdasági szaktanári teendőket ellátásával is megbízta.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Schilly István palánkai járásbírói díjnokot az újvidéki törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Áthelyezés. A temesvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság Császár Mihályné szül. Nagy Gizella bogárosi és Berényi István militicsi kir. postamestereket saját kérelmükre kölesönösen áthelyezte.

Szabad lyceum. F. évi november hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor a városháza dísztermében Kohlmann Dezső dr. főgimnáziumi tanár tart előadást Vörösmarty Mihály költszetéről, szemelvények bemutatásával. 1. Szép Ilonka. Melodráma. Szavalja Radicevits Sándor. Zongorán kíséri Wolf Vendelinné urnő. 2. A keserű pohár. Erkel Ferencről. Énekli Marschall Béla. Zongorán kíséri Wolf Vendelinné urnő. 3. A vén cigány. Szavalja Schmidt L. József.

Esküvő. Kuzmán Miklós vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, ecetgyáros, regalebélő folyó hó 24-én tartja egybekelését Peer Ottó vendéglős leányával, Mariskával, Bezdánban.

Kinevezés. V e b e r János topolyai lakos, ügyvédi írnök a kisszebeni adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakornokká neveztetett ki.

Erzsébet királyné emlékezete. Három napja múlt, hogy a középületeken és iskolákon fekete gyászlobogókat lengetett a hűs téli szellő. Erzsébet királyné magasztos névünnepeinek áldoztak kegyelettel az iskolák és intézetek növendékei. A főgimnázium és felső kereskedelmi iskola tanulóifjúsága a Karmeliták templomában hallgatott istentiszteletet, majd az iskola épületében hódoltak királynő emlékének. Az elemi iskolák zsenge tanulói a központi fiúiskolában világoztattak fel a nap jelentőségéről. — A zombori magán polgári leányiskola is iskolai ünnepéssel áldozott Erzsébet királyné emlékének. Az ünnepély délelőtt 9 órakor folyt le a következő műsorral: 1. Erzsébet királyné emlékére. Szövegét írta Torkos László, zenéjét szerette Hackl N. Lajos. Énekelte az intézet énekkara. 2. Erzsébet királyné álma. Irta Pósa Lajos. Szavaltta Schlieszer Erzsike I. o. t. 3. Erzsébet királyné. Felolvasás. 4. Gödöllői erdő. Irta Pósa Lajos. Szavaltta Binder Erzsike II. o. t. 5. Himnusz. Énekelte az intézeti énekkar. — A Bácsmezei női pariskola is méltó kegyelettel adózott Erzsébetnek, Lackner Emilia intézeti tanítónő méltatta rövid beszéddel Magyarországot védasszonyának emlékezetét.

Eljegyzés. B r a n d János a monostorszeg—apatini belvizlecsapoló és ármentesítő társulat tisztviselője eljegyezte F r e e h Katicát Apatinban.

Erzsébet emlékünnepe Kátyon. Megdicsőült nagyszonyunk Erzsébet királyné emlékezetére igen sikerült ünnepélyt rendeztek a kátyi áll. elemi iskola tanítói tanulóikkal. Az ünnepet a tanulók szépen előadott alkalmi éneke vezette be. Utána S z e i g e r Gusztáv tanító szép beszédben emlékezett meg a megdicsőült királynéről, majd több növendék Erzsébet királyné emlékére zengő költeményeket adott elő; értelmes, átértelt előadásuk nagy hatást tett tanulóitársaikra. Hoffmann Ferenc tanító „A magyar nők koszorúja” című előadásával adózott a nagy királyné emlékének. Végül a Himnuszt énekeltek.

Halálozás. Ó d r y János Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának és a zombori függetlenségi körnek és pártnak tagja folyó évi november hó 19-én reggel 4 órakor, életének 74-ik évében, rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. Folyó hó 20-án delután 3 órakor a római katolikus egyház szertartásai szerint beszenteltetett és a szent Rókus-temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetett. Lelke üdvöve az engesztelő szentmise-áldozat folyó évi november hó 23-án délelőtt 9 órakor fog a római katolikus plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni. A temetésen városunk vezető egyéniségei nagy számban, valamint a függetlenségi és 48-as párt és kör tagjai testületileg résztvettek.

A róm. kath. kegyuri bizottság folyó hó 18-án tartotta évi közgyűlését a városháza nagytermében, mely alkalommal a városi törvényhatósági bizottság katolikus tagjai szép számmal jelentek meg, hogy megtárgyalják egyházuk évi ügyeit. Ez alkalommal sok apróbb tárgy mellett több fontos ügy is tárgyalás alá került. Az iskolasegélyezési összeg a legújabb iskolatörvénynek megfelelően felemeltetik s az évi deficit a kath. iskolaalapból fedeztetik. A hullaházakra történt tulkiadások egyhangulag tudomásul vettek. A másvallásúak nevei a hitközségi adózók sorából töröltetnek. Az elemi népiskolák, az egyházpénztár s az iskolaalap 1909. évi költségelőirányzata változatlanul elfogadtattak. Missió céljaira 500 koronát szavaztak meg s elhatározták, hogy az amugy is sötét templomba villanyvilágítást vezetnek be, mely célra már 3000 koronával rendelkeznek is. A rókustemetői kápolna tetejét és tornyát megjavíttatják s a temető rendezését a már egyszer e célra kiküldött bizottság kötelességévé teszik. Másnak ezen túl a dologba beleavatkozni nem szabad.

Esküvő. M a r s a l l Emil zombori posta és távirdafőtiszt vasárnap tartotta esküvőjét b i s i t s Ellával Apatinban.

Kamarai titkárok értekezlete. K o s s u t h Ferenc kereskedelmi miniszter a kereskedelmi és iparkamarai titkárokat folyó évi december hó 10-én délelőtt 10 órakor a kereskedelmi miniszterium nagy tanácstermében tartandó értekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgya a kereskedelmi és iparkamarai választás módosítása lesz. Az értekezleten S z t e r é n y i József államtitkár fog elnökölni.

Erzsébet-ünnepély. A palánkai áll. polgári iskola Erzsébet királyné emlékezetére folyó hó 19-én iskolai ünnepélyt rendezett. Az emlékbeszédet Mócsy Ilona tanítónő tartotta.

A szegény gyermekekért. Nagy- és nemeslelkű elhatározásról értesít bennünket a kulai gyapjufonó és szövőgyár igazgatósága. Ez a gyár, amely a kezdet nehézségeit még jóformán le sem küzdötte, maris a jótékonyág gyakorlására gondol. A gyár igazgatósága elhatározta, hogy mindazon humanus-, jótékony-célú egyesületeknek és asztaltársaságoknak, melyek a szegény gyermekeknek felruházására, a korán beköszöntött tél szigorának türelmére vállalkoztak, ha megrendeléseikkel egyenesen a gyár igazgatóságához fordulnak, összes gyártmányait — sima és mintás cheviot- és tiroli loden-, továbbá női moldonszövetit — önköltségen, vagyis előállítás áron szolgáltatja ki. Felhívjuk az összes hazai jótékonyági egyesületek és társulatok vezetőinek figyelmét e nagylelkű ajánlatra és úgy humanus, mint hazafias szempontból ajánljuk azt hathatós pártfogásukba. Nemesak a humanusnak, hanem a hazai iparpártolásnak is nagy szolgálatot tesznek ezen szép ajánlatnak felkarolásával. Jót, olesón szerezhetnek be ezután a szegénység enyhítésére és az özvegyek és árvák fogják áldani őket és imáikba foglalni neveiket jótékonyágukért. Szövetmintákkal és árajánlatokkal egyszerű lev.-lapon eszközözlendő megkeresésre készségesen szolgál a Kulai gyapjufonó és szövőgyár, Kula (Bácsmeze).

Esküvő. Nagy Lajos zombori kereskedelmi utazó folyó hó 24-én esküszik örök hűséget özv. Kirchner Jenőné férjzett Jenesy Ferencné leányának, Irmának Budapesten.

Harc a zsinogpiaccon. Még a nyár folyamán említettük, hogy a kötelárugyárosok harcban állanak a hódvághi Honi fonó- és kötelárugyár részvénytársasággal, mert ez vonakodik a zsinogpiacra lépni. E harc következtében múlt heti számunk szerint a Bácskai kender és lenfonó részvénytársaság kénytelen üzemét egyelőre beszüntetni, mert a harcoló gyárak vevőinek 15—20%-os külön engedményt adnak. A zsinogpiacra vonatkozó hírünkkel kapcsolatban olyan hírek jelentek meg, mintha egy általános kender kartel állana fenn s hogy a Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság a kartelbe belépni vonakodó Honi kötelárugyár részvénytársaság gyártelepét meg akarná venni. E hírek következtében a Szegedi kenderfonógyár egy kommunikében kijelenti, hogy kenderáru kartel nincs, az osztrák és magyar kenderárugyarak élénk árharcban állanak egymással és hogy a Honi fonó- és kötelárugyár részvénytársaság gyártelepének megvételéről szóló hírek minden alapot nélkülöznek. Ezzel szemben kijelentjük, hogy kenderkartel tényleg nincsen, de zsinogpiac van, amelybe nem sikerült még eddig a Honi fonó- és kötelárugyárat bevonni.

Rendkívüli közgyűlés. A zombor-vidéki rabsegélyező egyesület folyó évi november 22-én d. e. 10 órakor a kir. törvényszék polgári üléstermében rendkívüli közgyűlést tart, a melyre az egyleti tagok ez uton meghívottak. Az elnökség.

Ujvidék kérelme. Ujvidék sz. kir. város közgyűlése tegnapelőtt több bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy a földművelésügyi minisztertől állandó téli kikötő létesítését, a hadügyminisztertől pedig a helyőrség szaporítását fogja kérni. A feliratokat küldöttség fogja a minisztereknek átadni.

A tiszthelyettesek új elnevezése. A király e hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a hadapród-tiszthelyettes rendfokozati elnevezést *zászlós*-ra változtassák.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság 1908. évi november hó 21-én kezdte meg a bajai m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó Bácsbokod, Bácsborsód, Báthmonostor, Béreg, Csátalja, Csávoly, Dávod, Herecszántó, Felsőszentiván, Jánoshalma, Gara, Mélykut, Madaras, Katymár, Nagybaracska, Tataháza, Regőce, Rém községekből beérkezett felebbeszek tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban, a pénzügyigazgatóság épületében, földszint.

Hirdetmény. A rendőrkapitány közhírré teszi, hogy folyó évi november hó 13-án a város határában egy darab ürü gazdatlanul találtatott és a városi raktárba hajtattott. Tulajdonosa tulajdonjogát 2 tanu vagy járlat által igazolva, 8 napon belül a rendőrkapitányságnál átveheti. Amennyiben az átvételre senki sem jelentkezik, az állat november hó 24-én délelőtt 10 órakor a városháza udvarán lesz elárverezve.

Mulatság. A bezdáni róm. kath. legényegylet 1908. évi november hó 22-én, saját helyiségében és pénztára javára táncvigalommal egybekötött zártkörű műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: „Köszö Jutka” eredeti népszimű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Lukácsy Sándor. Rendező: Horváth János. Kondor Máté, falusi bíró — Tausz Antal. Turi Gábor, kovács mester — Pfaff Lajos. Marci fia — Kleics Mátyas. Figura Janesi, gazda ember — Haba Lajos. Erzsi felesége — Braun Mariska k. a. Golyvás Tamás, esküdt ember — Vörös Gyula. Köszö Jutka, árva leány — Pöcz Erzsike k. a. Bogárdine, szegény özv. asszony — Jäger Teruska k. a. Borecsa leánya — Györi Etuska k. a. Hudlaesek Janó, drótos tót — Kamocsay István. Pintes István, korcsmáros — Kiss Lajos. Árva Gyuri, szolgálólegény — Horváth János. Kincses Pista, futóbettyár — Pfaff Mihály. Kövesiné, Kondor gazdasszonya — Popánka Katica k. a. Egy legény — Verli József. Egy leány — Pinkert Mariska k. a. 1-ső kisbíró — 2-ik kisbíró — Koletár József. Cigány-zenész — Lukics Sándor. Történik egy Mátra-vidéki faluban, reggeltől estig. Előadás után tánc.

A vigyázatlanság áldozatai. Kaiser József csonoplyai gazdánál kukoricát daráltak. Jökedvvel folyt a munka, de a jó kedvet csakhamar jajveszékés váltotta fel. Kaiser suhanc fiának, Györgynek a lábát egy őrizetlen pillanatban elkapta a gép s térdén alul alaposan összeroncolt. A rémes sikoltásra elősiettek a megijedt szülők, kocsira tették a megsérült fiút s a zombori közkórházba szállították, hol pénteken a megroconsolt lábat térdén alul amputálták s így talán megmenthetik az életnek. — Egy Thebesz Antal nevű kerényi polgár a nagykorcsma padlására akarván felmászni, oly ügyetlen volt, hogy annak tetejéről leesett és a lábát törte. Őt is a zombori közkórházba szállították s itt gondos ápolás alá vették. Ugy értesültünk, hogy tul is van már a veszélyen.

A Petőfi Társaság ajándéka a közönségnek. A Petőfi Társaság kiadásában igen értékes és eredetere felette érdekes díszmű jelenik meg november hó folyamán a könyvpiaccon. Ez a díszmű Petőfi összes művei. A hatalmas könyv, mely a nyomda és könyvkötői technika egyik kiváló produktuma, ugyanabban az alakban és ugyanolyan nyomtatásban jelenik meg, mint az 1847-es nagy Petőfi-kiadás, amelyet a költő önmaga rendezett sajtó alá, s amelyből a mai nemzedékre csak néhány felteve őrzött példány maradt. A Petőfi Társaság elhatározta, hogy a Petőfi-kultusz fejlesztése érdekében, de egyszersmind hálája jeléül, mindazoknak, akik a most kibocsájtott egy koronás Petőfi sorsjegyeknek terjesztésében segítségére lesznek és legalább is 40 darab sorsjegyet vesznek, vagy ismerőseik körében elhelyeznek, ajándékképpen emlékül megküldi Petőfi összes műveinek ezt az értékes diszkötetét, amely a könyvpiaccon 20 korona bolti árban kerül forgalomba.

Eljegyzés. H e g g e r Pál palánkai tanító jegyet váltott L e h m a y e r Annával Csonoplyán.

Multság. A kossuthfalvai „Otthon kör“ saját pénztára javára folyó hó 25-én Kovács Ferenc vendéglőjének termeiben zártkörű Katalin-bált rendez. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Irgalmasrendű szerzetesek zsidó istentiszteletén. A múlt évben elhunyt Bécsben Donato Taussig nevű izraelita. Végrendeletében úgy intézkedett, hogy hagyatékából az irgalmas testvérek rendje kapjon egy millió koronát. Hagyományát azonban bizonyos feltételekhez kötötte. A rend ezen feltételt teljesítette is. A napokban a bécsi seitenstädti zsinagógában az istentisztelet kezdetén az irgalmas rendnek két tagja jelent meg, teljes ornátusban, hat rendőr kíséretében s az első padsorban foglaltak helyet. Az istentisztelet esőndben végig várták és midőn a végén a kadisa imára került a sor, az irgalmas rend két tagja felállott s a többi zsidó gyászolóval együtt áhitatosan elmondta a halottak lelkiüdvéért szóló imát. Taussig ugyanis azzal a kikötéssel hagyta az irgalmasoknak az egy millió koronát, hogy a rend a hagyományozó halálának évforduló napján köteles két tagját a zsinagógába küldeni oly célból, hogy ott a halottak üdvének szóló imát a többi kadisimádkozóval együtt elmondja. A rend úgy találta, hogy egy millió koronáért érdemes zsidóul imádkozni s a hagyományt elfogadta.

Kettős öngyilkosság. Zavarkó Mária és Bohárki Viktor tizenöt éves temerini illetőségű eselédleányok az újvidéki Petőfi kávéházban voltak alkalmazásban. Szerdán reggel 6—7 óra között mindketten felmentek a ház padlására és miután onnan hosszabb ideig nem jöttek le, utánuk néztek és mindkettőjüket felakasztva holtan találták. Hogy mi vitte a szerencsétlen leányokat e lépésre, ismeretlen.

Megvadult lovak. Nagy riadalmat okoztak szombaton Kecskés András topolyai szállási lakos lovai, melyek valamitől megvadulva, örült vágatással rohantak végig az utcán, s könnyen nagyobb szerencsétlenség történhetett volna, ha Kovács Pál rendőr a községhez előtt a lovak útját nem állja. A kinek azután sikerült hosszas fáradság után a lovakat leesendesíteni.

Magyar kiállítás Boszniában. Az országos magyar kiállítási központ elhatározta, hogy Sarajevóban magyar kiállítást rendez, hogy a magyar iparnak az annektált tartományokban piacot teremtsen.

SZÍNHÁZ.

HÉTFI MŰSOR:

Vasárnap: két előadás bérletszűnetben: Délután **Jani és Juci**, énekes bohózat. Este: **Kutya van a kertben**, bohózat. Hétfőn: **Nagymama**, operette.

Kutya van a kertben?

A folyó hó 12-én 88. számunkban hozott színházi tudósításunkért a színházi bizottság egyes tagjai megnehezítettek és határozottan kijelentették, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy vasárnap este Polgár igazgató a Gretchent hozza színre, így neki arra felhatalmazást sem adtak.

A magunk részéről ezt a kijelentést tudomásul vesszük és örömmel regisztráljuk, mindamellett bocsánatot kell kérnünk, hogy pár szóval elmondjunk egyet-mást a színházi bizottságok hivatásáról, a vidéki színházak színjáráról, a vidéki színházak kötelességeiről, végül a színházi bizottságoknak és a direktoroknak egymásközi viszonyáról.

A színházi bizottságoknak hivatása a helyi színészet ügyének felkarolása, a színészet jogos és művészi érdekeinek korrekt

védelmezése, a színház művészi, ha egy tetszik esztetikai niveaujának fentartása. Tehát nemesak joguk, de kötelességük is mindenkor akciójába lépni, valahányszor a színészet érdekeiről, a színház erkölcsi és művészi reputációjáról van szó.

Bocsánatot, de nevétséges állítás az, hogy a vidéki színházak igazgatóinak a színházakon a halhatatlan tragédiáktól kezdve le egészen a Nincs elvámolni valója? című hülyeségig minden zsánert be kell mutatni. Az tagadhatatlan, hogy egy műfajt specialiter kultiválni a vidéki színházakon nem lehet, de a műsor összeállításában azért legyen izlés, változatosság és logika. Ez ugyan az igazgató szempontjából lehetetlennek látszik, mert a legideálisabb direktor is megszűnik művészeti teóriákat hangoztatni, ott, ahol a pénztára érdekeiről van szó és bizony falhoz vágja követel nélkül mindegyik a logikát, esztetikát, jó izlést és művészeti irányelveket egy reklámdarab kedvéért és a legrágárabb otrombaságokat is beadja a zsufolt háznak. Itt kezdődik a szerepe a színházi bizottságnak. Szépen bekérik az igazgatótól (februártól novemberig van idő hozzá) a repertoárját, azt átvizsgálják, aztán figyelemmel a színház színvonalára, az erkölcsi és társadalmi szempontokra, a változatosra, a közönségre s végül a direktor zsebére, megállapítják a műsort és kötelezik az igazgatót annak pontos betartására. Ekkor aztán felesleges a hetenkénti ülésezés, amelyen a színházi bizottsági tagok egyéb elfoglaltságuk miatt alig vehetnek részt és elegendő, ha szükségük mutatkozik, hogy az elnök a tagokat esetről-esetre meghívja és olyan időben, — tehát ne a délelőtti órákra — hogy az ülésen valamennyien megjelenhessenek. Amennyiben pedig mégis akadályozva lennének, szorítsak meg az elnök hatáskörét, hogy határozatlanság esetén önhatalmulag a többi tagok rovására ne intézkedhessenek.

Ezek előrebocsajtsa után tisztelettel bejelentjük, hogy bátorkodunk kifogásokat emelni az igazgató repertoárja ellen. A trágár komédia nem a mi színházunkra való. A brettli frivolságok színrehozatala ellen tiltakoztunk és tiltakozni fogunk a jóizlés, a színházunk feltételezett színvonalának érdekében s meg fogjuk találni a módokat és eszközöket, hogy a művészet kedvét elvegyük ettől a trágár színházi politikától.

Részrehajlatlan tárgyilagossággal megírt kritikánk feltétlenül megővendő szabadsága érdekében tartottuk ezeket szükségesnek kijelenteni.

Szerda, november 18.

Ma este Paul M. Petter világhírű négyfelvonásos színműve a **Trilby** került előadásra. Ha valaki a társulat tagjai közül rászolgált a közönség elismerésére, úgy az Remete Géza, aki ugyanis mint színész, úgyis mint rendező napról-napra dolgozza bele lelkét és idegét a szerepeibe s akinek művészete és munkássága iránt való elismerését mindig telt ház alakjában fejezi ki a minden szépért és nemesért lelkesülő zombori közönség. Ma újból jelét adta tehetségének érdekes előadásával, ennek dacára ebben a darabban talán akként jellemezhetnők, hogy tagadva állítunk; nem volt rossz, de kiemelkedő sem. Nem volt benne élet, egyhanguan deklamált, ami hatást elért az első és második felvonásban, a nagy „meghalási“ jelenetnél lerontotta mesterséges szájhabzásával. Ez nagyon undorítóan hatott a közönségre. Halasy Mariska (Trilby) hévvel és megkapó páthosszal játszott

és volt előadásában tűz, szenvedély, volt erő és igazság. Virányi (Taffy) nemes ambícióval igyekezett hálás szerepét kiaknázni. Dicséretet érdemelnek: Halasiné (Vinardné), Halasi Béla (Rev. Thomas), B. Fehér Laura (Billie anyja). Radványi Dezső (Geckó) darálása és stilszerűtlen öltözete miatt ismét élvezhetetlen volt. Barna (Sandy) és Gózon (Billie) szerepeik megjátszására egyáltalában semmi figyelmet sem fordítottak.

Csütörtök, nov. 19.

Molnár Ferenc világhírre jutott 3 felvonásos vígjátéka **Az ördög** finom érzékkel megrajzolt alakjai, ötletes scénái tartották lekötve közönségünk figyelmét ma este. A címszerepben ismét Remete (Az ördög) alakított bámulatos ügyességgel és művészi tudással. Mai szereplését az idényben a leg-sikerültebbnek mondhatjuk. Haraszi (Jolán) ügyesen játszott, de a számos finom lélektani motívumot nem tudta kellőképpen kifejezésre juttatni. Pataky (Selyem Cinka) szép és elragadó volt. A többi szereplőkről is csak jót mondhatunk, ami egyértelmű az előadás a szokottnál magasabb színvonalának elismerésével.

Péntek, november 20.

Strausz operettje, a **Cigánybáró** került ma előadásra Kapossy Józsaival (Saffi) a címszerepben. A közönség csodálattal hallgatta a csengő, a legmagasabb régiókban is kristálytisza hangot és bámulta a szép iskolát, amelylyel a művésznő pompás hangját kezeli. Mondanunk sem kell, hogy a ház a művésznő minden egyes énekszámát után visszhangzott a tapstól. Haraszi eléggé ügyesen játszotta meg Arzenát. Halasi Béla (Carnero), Halasiné (Mirabella) jók voltak. Barna Andor (Barinkay) bizonytalanul énekelt. Csánády (Czipra) énekszámait elveszték a zenekar tulerős játékában. A karok határozottan gyengén mentek. Virányi, Kabos és Andai ügyesen játszottak meg kis szerepeiket. Csolnakossy (Zsupán) sem volt kellően díszponálva, de a szerepben sem volt biztos, akadozott. Radványi (Gábor diak) szép színházi termettel bír, de beszéde és éneke érthetetlen. Utasi Józsit, aki a cigánygyerek szerepét adta, meg kell dicsérenünk, bátor volt. Minnát, Cs. Gyuresek Giza helyett — bár a színházon volt — más személyesítette. Gózon Béla sem játszott. Miért? —r.

IRODALOM.

Tomori Jenő „A szárhegyi galambok“ címmel elbeszéléskötetet rendez sajtó alá, amelybe munkáinak szín-javát válogatta össze. Ezen elbeszélések nagyobb része a „Budapesti Hirlap“, „Pesti Hirlap“ és a „Magyarország“ tárcarovatában jelentek meg. A díszesen kiállított munka értékét emelni fogja Neogrady Antal kiváló festőművésznő gyönyörű aquarell címlapja. A díszmű a karácsonyi könyvpiacon van szánva s megjelenéséről a közönség annak idején értesülni fog. Előfizetési ára füzve 3 korona. Bolti ára 4 korona. Diszkötésben 5 korona. Az előfizetési pénzek szerző lakására Budapest, VIII. ker., Nagytemplom-utca 29. sz. küldendők.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtszék. A zombori kir. törvényszék mint esküdtbíró előtt folyó hó 17-ikére Kálóczy József ügye volt kitűzve. A főtárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert sértett nem jelent meg, miért az ügy

tárgyalását a ciklus végére, folyó hó 25-ikére halasztották el.

18-án Probojesevits András ügyét tárgyalták, aki azzal volt vádolva, hogy f. év Urnapján Bezdánban a vele vadházasságban élő Varga Annát megölte. Probojesevits Zomborban szolgált s a mondott napon hazarándult, minek öröme berugott. Míg a felesége főzte az ebédet, lefeküdt s mikor felkelt, valami felett összeveszték, Probojesevits kirántotta kését s az asszony hasába szurta, mi halálát okozta. A védő az alkoholt is a vádlottak padjára juttatta, nagyon helyesen megjegyezvén, hogy itt két vádlott van: az egyik Probojesevits András, a másik az alkohol. Az esküdtek azonban nem ismerték el az alkohol vádlott voltát s csak Probojesevits Andrást mondták ki bűnösnek szándékos emberölés büntetében s ezért 6 évi fegyházra ítélték.

19-én nemcsak az alkohol, de a nemzeti virtus is vádlottként szerepelt Farkas Péterrel együtt. A tavasszal történt, hogy Kulán a híres Rézi néni koresmájában a magyar és német legények összeröflenttek. A magyar legények megzavartak „három sváb legényt“, de mert ezek megugrottak s a legnagyobb biztatásra sem akartak előjönni, Farkas Péter egy mit sem sejtő, részegen düledezve hazamenő, magával tehetetlen német legényt szurt agyon. A bíróság felbuzdulását kellőképpen honorálta, amidőn 8 évi fegyházra mért reá.

20-án Kunity Vojin állott a bíróság előtt gyilkossággal vádolva. Folyó évi július 7-én egyik társával Kunity Őrszálláson volt, ahol pálinkát meg bort ivott, igaz nem sokat. Hazatérve lefeküdt. Mikor felkelt, ismét pálinkát ivott s kiment marhákat őrizni. Ekkor hallotta, hogy régi haragosa, Terzin Milos csősz a közeli kukorica szélén alszik. Fogta vaskarikával ellátott hatalmas botját, felereste Terzint s úgy amint aludt egynéhányszor reásujtott, úgy hogy Terzin többet fel sem ébredt. De mert a premeditációt rá bizonyítani nem lehetett, az ügyészség elejtette a gyilkosság vádját s csak szándékos emberölés büntetében kérte bűnösnek kimondani, mit az esküdtek meg is tettek, mire a bíróság 10 évi fegyházra ítélte.

Gabonaárak a zombori piacon

1908. évi november hó 20-án.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A szakadatlan esőzés miatt alig volt kínálat, de vevő is gyéren mutatkozott.

Buzából oly csekély hozatal volt, hogy az számba sem vehető. Ugy a többi gabonaneemből is nagy volt a hiány s azért az árak a mult hetihez viszonyítva alig változtak.

Csak a babüzletben mutatkozott némi élénkség és 1—1'20 kor. mmkenti áremelés.

A heti árak a következők voltak:

Buza	22:60 K-tól	—	22:90 K-ig
Zab	14:20	—	14:80
Árpa	14:50	—	14:80
Ó tengeri	—	—	—
Uj tengeri (morzsolt)	12:70	—	12:90
Uj tengeri (csöves)	8:50	—	8:60
Bab	16:00	—	18:00
Repece	—	—	—
Köles	—	—	—
Kendermag	—	—	—

mindent q-kint = 100 kilogrammonkint számítva.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.
= MINTARAKTÁR =
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYARTMANY.

345—35—25

35—25

Kitünő minőségű királyhalmi UJ BOR

28 krajcárért kapható: Markovits József fűszerkereskedőnél, Schweidel József utca. 5—1

296927/1908. F. II. sz.

Uj vonatmegállás.

A Temesvár—Józsefvárosról délelőtt 9 óra 25 perckor induló és Budapest nyugoti pályaudvarra este 7 óra 35 perckor érkező személyvonat folyó évi november hó 15-től kezdve a Kiskunfelegyháza és Páka állomások között fekvő Kiskunfelegyháza Jakabszállás 266. számú őrháznál utasoknak leszállása céljából délután 3 óra 19 perckor feltételesen megállítatik.

Budapest, 1908. évi november hó 10-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

459—1

Hirdetések felvételnek

☒ a legolcsóbb árak mellett ☒
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN
Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

50—50

„Blickensderfer“

eredeti amerikai

írógép,

azonnal látható irással.

Tiszta acél-szerkezet. Gyönyörű szép irással. Az írógépek legolcsóbbja.

149—30—29

Á r a :

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellékek a legolcsóbb árakban szállítatnak.

Amerikai írodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Allandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

Vendéglő és szálloda bérbeadás.

A „Palánkai Kaszinó-Egylet“ bérbeadja a tulajdonát képező vendéglőt és szállodát, mely Palánka legforgalmasabb utcájában, modern, szép épületben van. Hozzá tartozik szép park, fedett veranda, két kuglizó (egyik fedett), tennispálya, jégverem, kocsiszin, istálló stb. A szállodában 15 vendégszoba van. Évi bér 3000 korona. A bérlő az összes játékdíjak, de tartozik a kaszinó helyiségeit is fűteni, világítani, takarítani s a parkot rendben tartani. A bérlés azonnal is átvehető. Bővebb értesítést ad a kaszinó igazgatósága.

Palánkán, 1908. november 16.

Dr. Nagy Ákos, Kardos Pál,
igazgató. 467—2—1 jegyző.

3045. szám. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bánthunyadi kir. járásbíróság 1908 évi Sp. 1827/3. számú végzése következtében dr. Strasser Lajos zombori ügyvéd által képviselt Szikszay Ferenc bánthunyadi lakos javára 3200 korona s járuléka erejéig 1908. évi október hó 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1888 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1908 évi V. 2120/2. sz. végzése folytán 3200 korona tőkekövetelés, ennek 1908 ik évi augusztus hó 1 ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 174 kor. 80 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Szabadság tér 10. sz. a leendő eszközlésére 1908. évi december hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fogtak adatni.

Zombor, 1908. évi november hó 13-án.

Styrum Mór,

464—1

kir. bir. végrehajtó.

245774.08. F. II. sz.

Feltételes megállóhely megnyitása.

A szigetvár—kaposvári vonalon Szigetvár állomás és Csertő megálló rakodóhely között Turbék—Töröksir elnevezéssel új feltételes megállóhely létesített és f. évi szeptember hó 20-án a közfoglalomnak átadott.

E feltételes megállóhelynél a Kaposvárról reggel 4 óra 23 perckor induló vegyesvonat reggel 6 óra 59 perckor, a Szigetvárról délelőtt 11 óra 55 perckor induló vegyesvonat délután 12 óra 3 perckor és a Kaposvárról délután 4 óra 20 perckor induló vegyesvonat este 7 óra 4 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltételesen megállítatnak.

Budapest, 1908. október 31.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

451—1

229,776/908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak báta-szék—dombóvári vonalának elsőrangusításával kapcsolatos és a nevezett vonal 1451/1557. szelv. közti cikó-morágyi mintegy 5 kilométer hosszú és az 1167/1216. szelv. közti szalatnaki mintegy 4,9 kilométer hosszú, összesen tehát mintegy 10 kilométer hosszú vonal részeknek tervezett áthelyezéseinek létesítendő alább megnevezett munkákra és teljesítményekre nyilvános versenyárgyalást hirdetünk.

A munkák és teljesítmények a következők: A földmunkák; a vízmentesítő és biztosító munkák; az ültetvények; a burkolatok; a fonások és védőművek; támasztó és beléfalak; az utépitmények; továbbá mindenemű áteresztők alapozási, falazási és betonmunkái, valamint az alagút teljes előállítás; az áteresztőkre helyezendő fa- és egyéb alkotórészek létesítése; a kavicságyas műtárgyak vasalkotórészeinek, valamint a felépítményi anyagoknak Mór- és Hidas—Bonyhád, illetőleg Mágócs állomáson a vasúti kocsikból való lerakása és a nevezett állomásokról a raktározási és innen a felhasználási helyekre való elszállítása; a felépítménynek lefektetése és bekavicsolása és végül az épületek, valamint a pályaelzárás és beosztás előállítása. A vonatkozó terveket és iratokat a szerződés tervezetét a munkák végrehajtására vonatkozó feltételeket, továbbá az ajánlati mintát és a pályázati feltételeket Budapesten, a magyar királyi államvasutak Dllb. (új vonalak építése és tanulmányozása) ügyosztályában (Budapest, VI., Teréz-körút 56. sz. I. em. 3. sz.) a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.

Az ajánlatok benyújtásához, megkívánt ajánlati minta, a pályázati feltételek, a szerződés tervezet, a kitöltetlen árjegyzék és költségcsatolás a magyar királyi államvasutak központi tervtárában (VI., Teréz-körút 56. sz. földszint) 10 kor., szóval tíz koronáért megvehető.

Ajánlatokat csak a felsorolt összes munkákra és teljesítményekre együttesen lehet tenni.

Az ajánlatokat ikenként egy koronás, a mellékleteket ikenként harminc filléres okmánybélyeggel kell ellátni és az összes iratokat lepecsételt fonállal összevarrni.

Az ajánlatok a lepecsételt borítékra vezetett következő felirattal: „Ajánlat a báta-szék—dombóvári vonal I-ső rangusításával kapcsolatos cikó-morágyi és szalatnaki vonalrészek áthelyezéseinek végzendő munkákra“ nyújtandók be legkésőbb 1908. évi december hó 30-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak építési és pályafenntartási főosztályában a titkárnál (VI., Teréz-körút 56. sz. II. em.), mely időben és helyen az ajánlatok felbontásával a versenyárgyalás az ajánlattevők vagy képviselőjük jelenlétében fog megtartatni.

Az ajánlat benyújtását megelőzően, de legkésőbb 1908. évi december hó 29-ik napjának déli 12 órájáig az ajánlati végösszegnek 250,000 koronát tevő része után 5% azaz öt százalék, az ezen összeget meghaladó érték után pedig 2% azaz kettő százalék bányapénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztárában (Budapest, Andrassy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas magyar értékpapírokban. Az értékpapírok a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül nem vétetnek számításba. A bányapénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Csak idejekorán beérkezett szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bányapénzek tértí vevénnyel adandók fel. A magyar királyi államvasutak igazgatósága előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak a munkák végzéséhez megkívántató műszaki rátermettségüket, anyagi képességüket és megbízhatóságukat hiteles okmányokkal, illetőleg a székhelyükre illetékes

kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A beérkezett ajánlatok felett a döntés legkésőbb 1909. év március hó 16-ig fog a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur szabad választási jogának fentartásával bekövetkezni, megjegyeztetvén, hogy egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a munka neki ítéltesse oda és akár az eljárásra, akár az odaitételre vonatkozó határozmányok megsértéséből netalán előállott kár (elmaradt haszon) címén megtérítést sem az intézettől, sem annak közegeitől nem követelhet.

Budapest, 1908. évi november havában.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

469—2—1

3147. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1908. évi 4462. számú végzése következtében dr. Strasser Lajos ügyvéd által képviselt Bácsmezei Agrár-takarékpénztár javára 910 korona s járuléka erejéig 1908. évi június hó 10 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 948 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különtéle butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1908. évi V. 821/5 sz. végzése folytán 893 kor. 41 fill. hátr. tökekövetelés, ennek 1907. december hó 5-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 111 kor. 80 fill. érben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Nagytemplom utca 16. leendő eszközlésére 1908. évi december hó 2-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. évi november hó 15 én.

Styrum Mór,

471—1

kir. bir. végrehajtó.

3085. szám. 1908

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróság 1908. évi 1960 számú végzése következtében dr. Gartner Samu budapesti ügyvéd által képviselt Anfrecht és Goldschmidt javára 53 kor. s járuléka erejéig 1908. évi október hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 695 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1908. évi V. 1445/4. sz. végzése folytán 53 korona tökekövetelés, ennek 1894. évi március hó 1 ső napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 75 kor. 30 fill. érben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Zöldkert utca 16 sz. leendő eszközlésére 1908. évi december hó 1. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1908. évi november hó 9-én.

Styrum Mór,

470—1

kir. bir. végrehajtó.

301585/908.

Pályázati hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur önméltósága a magyar királyi államvasutak 1909. és következő évek talpfa és váltótalpfa szükségletének biztosítása céljából folyó évi június hó 17 én megtartott nyilvános ajánlati tárgyalás eredményét megsemmisíteni és elrendelni méltóztatott, hogy újabb nyilvános pályázat hirdettesse.

Ennélfogva a magyar királyi államvasutak igazgatósága, az eddigiektől eltérő feltételek mellett, a magyar királyi államvasutak részére a jövő 1909. évben szükséges vasuti tölgy-, telítetlen bükk- és fenyőtalpfa, valamint tölgy váltó és külön talpfák szállításának biztosítására újabb nyilvános pályázatot hirdet.

A szükséglet megközelítőleg a következő:

Tölgytalpfák

360,000 drb	270 cm. hosszú	közbenső, I. rangu;
101,000 "	250 "	ütköző, I. rangu;
574,000 "	250 "	közbenső, I. rangu;
72,000 "	220 "	17 cm. felsőszélességű; ütköző, II. rangu;
133,000 "	220 "	14 cm. felsőszélességű; közbenső, II. rangu;
31,000 "	220 "	16 cm. felsőszélességű; közbenső, II. rangu;

Telítetlen bükktalpfák, esetleg fenyőtalpfa

100,000 drb	270 cm. hosszú	közbenső, I. rangu;
28,000 "	250 "	ütköző, I. rangu;
157,000 "	250 "	közbenső, I. rangu;
19,000 "	220 "	17 cm. felsőszélességű; ütköző, II. rangu;
36,000 "	220 "	14 cm. felsőszélességű; közbenső, II. rangu;
9,000 "	220 "	16 cm. felsőszélességű; közbenső, II. rangu.

A tölgy váltó- és különtalpfa 8500 köbméter ép- és tompított (lesarkolt) élű.

A tölgytalpfák, tölgy váltó- külön talpfák szállítása csak 1909. évre, vagyis egy évre, a telítetlen bükktalpfák és fenyőtalpfa szállítása pedig három egymásután következő évre, vagyis 1909., 1910. és 1911. évre ajánlható.

Bükktalpfák szállítására tehát ajánlatot lehet tenni egy, kettő és három évre is.

A szállításra, illetve ajánlattételre vonatkozó részletes feltételeket és módokat tartalmazó „Ajánlati felhívás“, valamint az ajánlatok megtételére szolgáló ajánlati úrlapok és a tölgy váltó s külön talpfák méretjegyzéke, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségeinél és a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési (A/III. szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 43. ajtó) díjtalanul kaphatók.

A szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtárában (VI., Andrassy-ut 75. szám) kaphatók, a vételár és a postaköltség előzetes beküldése, illetve befizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított, ikenként egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatokat lepecsételve és a borítékban ezzel a felirattal: „Ajánlat 301585/908. számhoz“ ellátva legkésőbb 1908. évi december hó 10-ének déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában kell átadni, vagy pedig posta útján oda beküldeni.

Bányapénzül az ajánlott talpfamennyiségek egy évi értékének 5%-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok benyújtására kintűzött határidőt megelőző nap déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti főpénztárában kell letenni.

Az ajánlati felhívástól bármely csekély mértékben eltérő és bányapénz letétele nélkül tett, vagy később benyújtott ajánlatok, valamint a pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapestben, 1908. évi november hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás neve... atik.)

466—3—1